

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

**Index scholarum quae, ..., in Universitate Fridericia
Guilelmia Rhenana ... publice privatimque habebuntur**

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1839/40(1839) - WS 1895/96(1895)[?]

SS 1845

urn:nbn:de:hbz:5:1-14994

INDEX SCHOLARVM

AVSPICIIS

REGIS AVGVSTISSIMI

FRIDERICI GVILELMI III.

IN

**VNIVERSITATE LITTERARVM FRIDERICIA GVILELMIA
RHENANA**

PER MENSES AESTIVOS CIOCCCCXXXV.

A DIE VII. M. APRILIS

PVBLICE PRIVATIMQVE HABENDARVM.

BONNAE

TYPIS CAROLI GEORGII

VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE
RHENANAE
R E C T O R E T S E N A T V S
C O M M I L I T O N I B V S

S.

Identidem quaesitum est ab antiquitatis Plautinae scrutatoribus, utrum, quae post Curculionis actum tertium ad parabasis Graecae aliquam similitudinem interiecta est scena locorum commemoratione notabilis, ipsi tribui poetae, qualis quidem nunc habetur necne queat. Ac quaedam eorum, quae num Plauti aetate omnino potuerint a quoquam commemorari iure videtur dubitatum esse, alibi iam tetigimus: velut quod *basilicae* mentio sit v. 11. Alia amplius sibi poscunt disceptandi spatium: unum esse eiusmodi putamus, ut ea brevitate, quae decet horum prooemiorum modestiam, expediri possit. Namque quod legitur v. 19:

Sub veteribus, ibi sunt qui dant quique accipiunt faenore:

id ipsum fuit qui prorsus abhorrere a Plautina aetate sibi persuaderet, Osannus Analect. crit. p. 188 sq. Nondum enim illis temporibus, quae in utraque parte fori Romani tabernae fuerunt, *veterum* et *novarum* appellatione distinctas esse cum e Livii verbis apparere lib. XXVI, 27: *eodem tempore septem tabernae, quae postea quinque, et argentariae, quae nunc novae appellantur, arsere*: tum ex eo, quod apud ipsum Plautum Epidici II, 2, 15 non *veterum* et *novarum*, sed *lanienarum* et *argentariarum* oppositio fiat:

Per myropolia et lanienas circumque argentarias,

eademque *argentariarum* nomine novae illae etiam in Truculento commemorantur I, 1, 45 sqq. Quos versus multis multorum coniecturis vexatos sic non incommode et levioribus naevis et graviore interpolatione liberare videmur:

45 *Nam nunc lenonum et scortorum hic plus est fere,
Quam olim muscarumst, quom caletur maxime.*

*Nam si nusquam alibi sunt; circum argentarias
 Quasi sedent cottidie.
 Ea nimias ratio: quippe qui certo scio,
 50 Triplo ibi plus scortorum esse iam quam ponderum.
 Quas quidem quamnam ad rem dicam in argentariis
 Referre haberi, nisi pro tabulis, nescio,
 Vbi aera perscribantur usuraria *).*

De utroque autem argumento ut tribus verbis quid sentiendum sit complectamur, Osannum fefellit opinio. Et primum quidem in definiendo tempore lapsus est incredibiliter: arsisse enim tabernas a. 574 L. Manlio Acidino Q. Fulvio Flacco Cos. scribit (h. e. quinque post Plautum mortuum annis), quas Livius quidem l. ss. combustas memorat M. Claudio M. Valerio Cos., hoc est a. 543, sed eo incendio combustas, quo simul forum piscatorium arsit, quod a. 574 a M. Fulvio Nobiliore cen-

*) V. 45 inseruimus hic. — V. 46 libri scripti collocant post 47. — V. 47 *Nam nusquam alibi sunt* codices, i. e. Palatini cum Vrsiniano: nam deteriores non curamus. — Versus 48 in eisdem haec forma est: *Scorti lenones quasi sedent cotidie* (cottidie Vet.) Prorsus ineptiunt qui a vulgata v. 50 scriptura *Aeri plus scortorum profecti scorta* interpretantur adulterinos nummos, *scorti lenones* autem intelligi posse argentarios somniant istis nummis utentes. Multo probabilius Osannus, e quo pendet Goellerus: *Scortis lenones quasi scotent*. Sed tamen simpliciter cogitandi non illud ut dicatur postulat, scortis affluere lenones, verum hoc potius, affluere locum illum et scortis et lenonibus, quemadmodum *scorta et lenones* bis antea iunxerat poeta v. 43 et 45. Scaligerum autem et Bothium si sequamur, *Scorta et lenones quasi sedent cotidie* scribentes, parum profecto quasi particula quid sibi velit perspiciamus; quam si forte ad *quotidie* rettulerint, ne hoc quidem non magnopere langueat prae simplicis *quotidie* vocis longe maiore gravitate: ut taceam de collocationis insolentia. Ergo *scorti lenones* etsi e *scorta et lenones* nos quoque ortum putamus, tamen haec ipsa verba, nisi fallimur, ab interprete tantum ascripta sunt *sedent* verbo, in continuitatem autem versus temere immissa, ut saepissime factum, id expulerunt, ad quod pertineret *quasi*. Velut, ut aliquod exemplum ponamus:

Quasi [muscae in lacte, de]sident cottidie:

vel cuiusque rei scortorum frequentiam comparasse poetam putabit. Ad sola enim *scorta* iam oratio convertitur, quoniam illorum primaria in hoc genere notio, secundae tantum partes lenonum. — V. 50 *Tri[plo] plus* e codicum memoria *Eri plus* praeclare effecit Camerarius. Nisi quod non illud dicit Dinarchus, omnino plus scortorum quam ponderum esse, sed quam ponderum in argentariis: quapropter *ibi* addidimus. Frustra fuit Lipsius Ant. lect. V, 3 *aeri plus* suadens, et per se absurde, et ut priora illa: *ea nimias ratio, quippe qui . . .* prorsus non habeant quo referantur. — V. 51 *quas*, quod nullam defensionem patitur praegresso *scortorum* subiecto, mutandum duximus in *quas*: addendam autem *nam* syllabam, et v. 52 a Bothio *haberi* asciscendum pro *habere*.

sore refectum id
 Osannum. Sed
 vel nuper Visserin
 appellatas, oppon
 sum assecuti sunt
 ea ratio obtinuit
 rae fuerint non
 dextra est a Capit
 trionali, a princip
 eodemque tempore
 docet Livius III, 48
 ab Ianio cultro
 trionali parte fori
 Acad. II, 22 intelle
 riorum, nec illae
 nomiae. E quo c
 deri, ad utramque
 populi Romani ex
 crevit atque ex
 quando facta sit.
 ratiocinatione sati
 lib. II. a Varrone
 disposuisse quattu
 quam falsius, quan
 re familiari a pat
 sciplinis priscis n
 ditis) capita tantum
 secundo libro Var
 argumentum petitu
 Lutatio consuli ad
 gates Lutatio cos.
 idem ille liber II,
 afferamus, ad capt
 tum a Nonio p. 49

*) Ad eandem exp

sore reffectum idem Livius XL, 51 prodidit. Quas res apparet miris modis miscuisse Osannum. Sed ne interpretatio quidem ipsa verborum Livianorum recte vel Osanno vel nuper Visseringo cessit Quaest. Plaut. I, p. 63 sq. Qui cum argentarias, postea novas appellatas, opponi septem tabernis ut non argentariis sibi persuaserunt, nec Livii sensum assecuti sunt, et id neglexerunt in quo cardo rei vertitur. Nullo enim tempore ea ratio obtinuit utrarumque tabernarum illarum, ut simul argentariae alterae, alterae fuerint non argentariae. Immo utraque, et quae in australi fori parte (quae dextra est a Capitolio euntibus) collocatae erant septem tabernae, et quae in septentrionali, a principio fuerunt lanienae, vel certe potissimum lanienae: uno autem eodemque tempore item utraque e lanienis factae sunt argentariae. Illud aperte docet Livius III, 48 Virginium narrans *ad tabernas „quibus nunc novis est nomen“ ab lanio cultro arrepto filiam occidisse* (a. 304). Ergo eae quoque, quas in septentrionali parte fori collocatas postea novas vocitarunt (id quod planissime e Ciceronis Acad. II, 22 intellectum est) saeculo quarto ineunte laniorum fuerunt, non argentariorum, nec illae tantum quae exadversum sitae novis opponebantur veterum nomine. E quo consequens est, quod vel per se non potest non consentaneum videri, ad utramque fori partem spectare grave Varronis testimonium, e lib. II. de vita populi Romani excitatum a Nonio p. 532: *hoc intervallo primum forensis dignitas crevit atque ex tabernis lanienis argentariae factae*. Ea igitur mutatio quaeritur quando facta sit. Quinto saeculo Bunsenius tribuit Deser. Urb. Rom. III, 2, p. 25 ratiocinatione satis subtili hac usus, quod ad idem tempus alia pertineant eodem lib. II. a Varrone tractata. Verum est temporum potissimum ordine res Varronem disposuisse quattuor de vita P. R. libris: facile enim fragmenta docent, nec quicquam falsius, quam quod menti suae Popma informavit, primo libro egisse illum *de re familiari a patribus, secundo de victuis consuetudine primigenia, tertio de disciplinis praeis necessariis vitae*: quibus argumentis (Nonii p. 494 testimonio proditis) capita tantum primi libri destinata fuere. Itaque cum illud certissimum sit, secundo libro Varronem quintum saeculum non egressum esse: cui rei firmissimum argumentum petitur e tertii libri apud Nonium p. 552 his verbis: *nam postea C. Lutatio consuli ad Aegatis insulas, cum ipse catapulta ictus esset*, quando ad Aegates Lutatio eos. pugnatum est a. 511: tamen altera ex parte dubitari nequit quin idem ille liber II. etiam res V. saeculo priores complexus sit. Nam ut hoc unum afferamus, ad captam (a. 363) a Gallis Urbem fragmentum pertinet ex eo libro allatum a Nonio p. 498 *). Verique simile est omnino, quod in transcurso significare

*) Ad eandem expugnationem Gallicam cum probabiliter post alios Drakenborchius in Liv. V, 48

liceat, primo libro regum tempora tractata esse, Punica tempora tertio comprehensa. Ex his efficitur, contra atque statuit Bunsenius, non impedire Varronis testimonium, quominus iam quarto saeculo e lanienis factae esse argentariae credantur. Tantum exploratum est, fuisse argentarias iam a. 443, quo anno Livius IX, 40 scribit Samnitium *aurata scuta dominis argentariarum ad forum ornandum divisa esse*. Nimirum ad ornandum ab utraque parte: eamque notionem apertius etiam idem Livius XXVI, 11 his verbis extulit: *ut ex templo vocato praecone tabernas argentarias, quae circa forum Romanum tunc essent, iusserit venire* (Hannibal a. 542 h. e. uno ante combustas anno.)

Revertimur ad Livii XXVI, 27 verba, a Dukero quoque perperam, ut nunc satis apparere putamus, ita explicata, ut *septem tabernas* aperte distingui ab *argentariis* dicat. Immo in eandem illa partem valent, ac si omni amota ambiguitate sic scriptor locutus esset: *eodem tempore argentariae, et eae quae a numero peculiare septem tabernarum nomen invenerunt, et eae quae nunc novae appellantur, arsere*. Ut breviter dicamus, *argentariae* positum est pro *eae argentariae*, vel *argentariae quae* positum pro *quae argentariae* vel pro *quae tabernae*, eam ipsam ob causam quod omnes ibi tabernae argentariae. Potuerat profecto si vellet, ut has novarum, ita illas veterum posteriore appellatione et simplicius definire et concinnius: noluisse vel ex eo apparet, quod XXVII, 11 relectas esse item *septem tabernas* illas dixit. Quas quidem in priore loco ipsas veteres ab unoquoque sua sponte intelligi oportuit ex novarum oppositione. Exstitit tamen qui illud *veterum* nomen inferre in ipsa verba scriptoris conaretur. Nam cum apud Livium haec exstent: *septem tabernae quae postea quinque, et argentariae . . .*, Muretus Var. lect. XVI, 8 in antiquo libro scriptum fuisse suspicatus est *quae postea vet. et arg.*, librariorum autem deletis duabus litteris, quas frustra geminatas putarent, illud *V* notam esse quinarium numeri credidisse. De qua coniectura clementius iudicavit, qui hunc de tabernis locum universum diligenter exposuit, Beckerus Antiqu. Rom. I, p. 297. Mirum sane videri potest, quod et relectae esse septem, non quinque, lib. XXVII dicuntur, nec omnino quinque tabernarum usquam praeterea ulla mentio fit: nam hinc alienum Iuvenalis versum esse I, 105, vere Beckerus perspexit. At vero non minus profecto solitariam septem esse tabernarum mentionem recordandum est: quas cum *saepe* cum *novis* una memorari Visseringus dixit, id quo sponsore dixerit ipse viderit. Hoc igitur si Livio credimus, cur non illud quoque, aliquo post instauratas septem tempore imminutum ali-

et Boeckhius Quaest. metrolog. p. 438 rettulerint alterum fragmentum quoddam, quod a Nozio p. 228 affertur e lib. I, rectius hoc eidem videtur libro II. tribui.

quo casu numerum raret scriptor, eo mine *septem*, quam instituerat cursu p nae fuerunt, et ad Beckeri esse sententiam probari ptum fuisse pro v exemplum. De eo suit: *habet enim a vitium*: nam ab ip illud revera exstite pertinaciter negam *quae postea veter est*, variandae ora Quam quidem aut Livium aliquod ter autem hoc, qui rat

Sequitur ut, q quo perversissime hil dicit Beckerus, positum est totum novarum nomen in das lanienas accede aliquid temporis novas opposuerint tudinem servarint e varum nomen nun haberet, non sic lo iam tunc eadem ob ling. lat. VI §. 59 p

*) Idem quae subieci gelagen haben sol quo tandem spect ribus impugnat, n

quo casu numerum in caussa fuisse mutatae appellationis? Quam ut hic commemoraret scriptor, eo ipso motus est, quod australis partis tabernae a numero ducto nomine *septem*, quam a tempore ducto *veteres* dicere maluerat, in eoque quem semel instituerat cursu pergere satius duxit. Nisi forte pars tantum veterum septem tabernae fuerunt, et ad has solas, non ad veteres universas incendium pertinebat: quae Beckeri esse sententia videtur. Sed ne per se quidem artificiosius illud Mureti commentum probari potest. Nam primum in antiquo libro *vet.* vel *VET.* potius scriptum fuisse pro *veteres*, id minime credibile est, sed quod sciamus prorsus praeter exemplum. De eo enim fallitur Beckerus *), quod tanquam Mureti verba haec posuit: *habet enim antiquus liber*; qua in re fraudi ei fuit Drakenborchianae editionis vitium: nam ab ipso Mureto scriptum est *habebat*, nec is de certo libro, in quo illud revera exstiterit, ullo modo cogitavit. Sed hoc ut demus: illud fieri potuisse pertinaciter negamus, ut sic variaretur, nullo quidem sententiae discrimine, oratio: *quae postea veteres*, — — *quae nunc novae appellantur*. Nisi forte elegantiae est, variandae orationis caussa evertere rectam et simplicem cogitandi rationem. Quam quidem aut *nunc* aut *postea* utroque loco requirere fatebitur, qui noluisse Livium aliquod temporis intervallum dedita opera significare concesserit: concedet autem hoc, qui rationem omnino nullam talis consilii posse cogitari reputaverit.

Sequitur ut, quando invaluerit veterum novarumque appellatio, indagetur. De quo perversissime Nardinus iudicabat, iam a Drakenborchio ob id reprehensus, nihil dicit Beckerus, Bunsenius autem p. 27 aliquid decrevit quod et in coniectura positum est totum et ea ne per se quidem apposita ad persuadendum. Quippe novarum nomen inditum esse septentrionalibus tabernis, quod haec, cum ad amolendas lanienas accederetur, prius essent in argentarias mutatae quam australes: ut per aliquod temporis spatium, Bunsenium si sequamur, argentarias partis sinistrae ut novas opposuerint lanienae dextrae partis ut veteribus, eam autem appellandi consuetudinem servarint etiam post has veteres argentarias factas, quibus e rei veritate novarum nomen nunc quidem ipsis competeret. Praeterit Bunsenium, hoc si ita se haberet, non sic locuturum fuisse Livium: *quae nunc novae appellantur*: siquidem iam tunc eadem obtineret appellatio. Nec praesidium illi opinioni e Varronis de ling. lat. VI §. 59 p. 237 Sp. accedit: ubi etsi *pervetustum* dicitur novarum nomen,

*) Idem quae subiecit annot. p. 297: *dass sie (septem tabernae) aber auf der Seite der Novae gelegen haben sollten, ist durch nichts erwiesen, ja nicht einmal wahrscheinlich e. q. s.*, haec quo tandem spectare voluerit, prorsus nos fugere fatemur. Nam illud, quod deinceps pluribus impugnat, nec Muretus statuit nec quantum scimus quisquam alius.

tamen hoc et per se non minus recte in unius quam in duorum triumve saeculorum spatium cadit, et ita dicitur, ut non longitudo potissimum temporis spectetur, sed contraria vis ipsius *novus* notionis: *Sub novis dicta pars in foro aedificiorum, quod vocabulum ei pervetustum, ut Novae viae, quae via iam diu vetus.* Vbi vix plus valet *pervetustum*, quam si dixisset *quae pars iam diu vetus*. — Quodsi circumspicimus tempus, quo non utraque simul tabernae exstarent, ita ut aliquanto post iure possent alterae alteris recentiores dici: satis indicio esse ipsa Livii memoria videtur, quid sit non mediocri cum probabilitate amplectendum. Etenim ille cum l. XXVII, 11 planissimis verbis narret a. 544 *septem tabernas*, non *tabernas* superioris anni incendio haustas refecisse censores, consequitur profecto septentrionalis partis tabernas posterius demum restitutas esse, nec quicquam magis esse consentaneum potest, quam ab hoc inde tempore *novarum* nomine, quae revera *novae* essent, a veteribus illis (i. e. *septem*) distingui coeptas esse. Id autem factum sit oportet ante a. 569: eo enim anno teste Livio XXXIX, 44 M. Cato ad aedificandam basilicam suam *quattuor tabernas* emit, quas e novis fuisse inde intelligitur, quod in septentrionali parte fori fuit basilica Porcia. Quocum convenit, quod paucis post annis (574) iuxta Porciam basilica Aemilia conditur *post argentarias novas*, ut ait Livius XL, 51: quas quidem simplici nomine aut *novas* aut *argentarias* dixisset, si vera esset Osanni interpretatio. Contra a. 584 Ti. Sempronius in opposita fori parte suam basilicam fecit *pone veteres*, ut est apud eundem Livium XLIV, 16, coemitque ad eam rem *lanienas et tabernas*: quibus verbis rursus docemur, quae simpliciter *tabernae* vocarentur in foro collocatae, *lanienas* esse desisse.

Quid autem? *lanienaene*, quales hic commemorantur, in foro etiamtum exstabant omnino? an in *argentarias* pridem omnes conversae erant? Nempe non amplius erant in foro, sed ad forum erant, in vicinos viculos angustosque repressae, ex quo ipsum forum *argentariae* occupant *): id quod probabiliter ut arbitramur Bunsenius p. 25 sq. coniecit. Et hoc cum in australem fori partem cadere Sempronius illud basilicae exemplum doceat, circa septentrionalem collocatarum *lanienarum* mentio faciliorem etiam habet et certioris explicatum. Ibi enim situm erat *forum piscatorium*: de quo videatis Beckerum commode disputantem p. 267. Id anni 543 incendio una perisse Livius testis est his verbis (XXVI, 27): *eodem tempore septem tabernae arsere. comprehensa postea privata aedificia: neque enim tum basilicae erant: comprehensae lautumiae forumque piscatorium et atrium regium.*

*) Curcul. l. ss. v. 22 poeta quaeri iubet

In Velabro vel pistorem vel lanium vel haruspitem.

Quibus iam contendit rationem (XXVII, 11): *sumpta erant, septem* narum atrique in utro sumpto respondere *macellum dici* annota significavit pro foro si *lanii* venditabant, quod in Plautinis fabulalariae II, 8, 3:

Venio ad m

Caros: agni

Vitulina,

Item Pseuduli I, 2, 36

Ego eo in r

in forum autem se it *argentarias novas et* M. Fulvium Nobiliore tandus est enim hac *macellum* tantum par scatorio loqui Livius c comprehendendi basilica apparet. Quae tabe tuerunt, ex parte cert e satira fragmentum *debis Romae in foro* hac caussa eo *macello* etum Varro testatus e et ex eo ut videtur D de ling. lat. V, §. 147 ceaseat Livius, ab ips p. 503 dubitanter con magnum in monte Ca iectura, nec ea opus fora non fuisse vel vi

Quibus iam contendite eiusdem scriptoris de reparatis proximo anno aedificiis narrationem (XXVII, 11): *locaverunt inde reficienda, quae circa forum incendio consumpta erant, septem tabernas, macellum, atrium regium*. Satis concinna est tabernarum atriique in utroque testimonio mutua relatio: cui autem loco incendio assumpto respondere *macellum* dicamus? Permira Dukeri mens fuit, *pro argentariis macellum dici* annotantis. Non videtur dubitari posse, quin recte Beckerus p. 503 significarit pro foro piscatorio in ipsoque eius loco paratum macellum esse. In quo si lanii venditabant, habetis profecto in foro lanienas. Et apprime illuc convenit, quod in Plautinis fabulis pisces ab opsonaturis revera emuntur in macello, velut Aululariae II, 8, 3:

Venio ad macellum, rogito piscis. indicant

Caros: agninam caram, caram bubulam:

Vitulinam, cetum, porcina, cara omnia.

Item Pseuduli I, 2, 36:

Ego eo in macellum, ut piscium quicquid ibi est pretio praestinem:

in forum autem se iturum dixerat Ballio v. 31. — Nec obstat, quod *basilicam post argentarias novas et forum piscatorium circumdatis tabernis* Livius XL, 51 tradit M. Fulvium Nobiliorem, M. Aemilii Lepidi in censura collegam, locasse a. 574: cogitandus est enim hac demum opera in pristinam fori dignitatem ille, in quo interim macellum tantum paratum erat, locus redisse. Nec enim de novo aliquo foro piscatorio loqui Livius credi potest: cuius quidem verbis ob ipsam locorum vicinitatem comprehendi basilicam post argentarias novas et forum illud tabernis circumdatum appareat. Quae tabernae, quas Fulvium dicit *vendidisse in privatum*, quidni potuerunt, ex parte certe, lanienae esse? Has igitur spectare Varro potuit, cuius huc e satira fragmentum pertinet a Nonio p. 104 servatum: *purgatum scito, quom videbis Romae in foro ante lanienas pueros pila expulsim ludere*. — Nolumus autem in hac caussa eo *macello* uti, quod ab eisdem illis censoribus Aemilio et Fulvio exstructum Varro testatus est Rerum humanarum libris apud Donatum in Eunuch. II, 2, 25, et ex eo ut videtur Paullus Festi breviator p. 125 Muell., commemoratum illud etiam de ling. lat. V, §. 147 p. 148. Id enim cum in Aemilii Fulviique operibus non recenseat Livius, ab ipso Fulviano foro piscatorio fortasse non diversum esse Beckerus p. 503 dubitanter coniecit contra Bunsenium Descr. Urb. III, 1, p. 467, qui *macellum magnum* in monte Caelio conditum interpretatus erat. Sed et perdubia illa est coniectura, nec ea opus habemus ut omnino piscatorum laniorumque atque adeo alia fora non fuisse vel vitae usu vel denominaudi consuetudine severius discreta nobis

persuadeamus. Docet hoc praeter ea quae supra attulimus vel Festus p. 238, ubi piscatorum Tiberinorum quaestum ait non in macellum pervenire, sed fere in aream Volcani; (qua quidem area Volcani, de qua uberius Beckerus p. 286 dixit, ipsum forum piscatorium significari Vrlchsius noster vidit Descr. Urb. III, 3, p. 14.) Luculentius idem e Curculionis hac, a qua exorsi sumus, scena cognoscitur, cuius v. 13 memorantur symbolarum collatores apud forum piscarium. Id quidem forum a foro piscatorio prorsus diversum esse Varro de l. lat. V, §. 146 p. 147 Sp. eo docet, quod secundum Tiberim fuisse scribit: id quod rectissime idem ille Vrlchsius perspexit, nisi quod praeter verum, ut putamus, cum editoribus pro Plautino fragmento habuit quae subiicit Varro: ideo ait Plautus: apud piscarium ¶ Vbi variae res. Ipsum Curculionis versum a Varrone spectari Osannus intellexit Anal. p. 186: addita autem ubi variae res verba Varronis sunt, non Plauti nec poetae, eodem ea modo addita quo paullo ante: forum olitorium: . . . ubi olerum copia. Quodsi variae res, non pisces tantum in piscario foro venibant. Quid? quod macelli quidem tam late notio patuit, ut vel de olitorio illo Varro hoc erat antiquom macellum dixerit, idemque paucis interpositis haec continuet: Haec omnia (fora) posteaquam contracta in unum locum quae ad victum pertinebant, et aedificatus locus, appellatum macellum.

Sed satis dictum esto de tabernis opsoniisque quae vobis, commilitones, tanquam aliquam promulsidem apposuimus eius coenae, quam proximo studiorum cursui vestrorum paratam conspiciatis lautissimam. E cuius luculenta varietate hortamur ut pari fervori prudentia deligatis quantum satis sit, hoc est nec parum nec nimium: quando et est modus in rebus et πλέον ἤμισιν πάντος pridem veterum sapientia praecepit. Valete. Scr. Bonnae Non. Febr. a. CIOCCCCXXXV.

CAR. IMMAN. N
christianismi historiam
Crisin theologicam iuris
III. Theologiam dogma

CAR. HENR. SAC
nis lectionibus diebus I
clesiasticam quaternis le
lectionibus diebus Marti

FRID. BLEEK Dr.
turni h. ix. Privatim I
dem hora quinquies inte

CHRIST. FRID. K
pretabitur diebus Mercu
explicabit. III. Historiae

FRID. RVDOLPHV
bis p. h. h. iv. Privatim

GODOFR. KINKEL
det. Privatim II. Histor
IO. GEORGIVS SC
geliorum canonicorum ex
Locae synoptice interpre

S C H O L A E

I. THEOLOGORUM EVANGELICORVM.

1. Professorum ordinariorum.

CAR. IMMAN. NITZSCH Dr. *Publice* I. Propagati ab evangelicis inter gentes christianismi historiam binis lectionibus diebus Lunae et Martis h. v. enarrabit. *Privatim* II. Crisin theologicam iuris protestantium ecclesiastici diebus Iovis et Veneris h. v. proponet. III. Theologiam dogmaticam quinis scholis h. iii. tradet.

CAR. HENR. SACK Dr. *Publice* I. Catechismos minorem Lutheri et Palatinum binis lectionibus diebus Lunae et Iovis hor. iv. interpretabitur. *Privatim* II. Statisticen ecclesiasticam quaternis lectionibus hor. xi. docebit. III. Theologiam veteris testamenti binis lectionibus diebus Martis et Veneris hor. iv. tradet.

FRID. BLEEK Dr. *Publice* I. Epistolam Iudae et posteriorem Petri tractabit d. Saturni h. ix. *Privatim* II. Epistolam ad Hebraeos cum epistola Iacobi et priore Petri eadem hora quinquies interpretabitur. III. Librum Iobi interpretabitur quinquies h. x.

CHRIST. FRID. KLING Dr. *Publice* I. Historiam passionis Christi synoptice interpretabitur diebus Mercurii et Saturni h. xi. *Privatim* II. Evangelium Ioannis quater h. vii. explicabit. III. Historiae ecclesiasticae partem posteriorem a saec. viii. sexies h. viii. tradet.

2. Professoris extraordinarii.

FRID. RVDOLPHVS HASSE Dr. *Publice* I. Historiam prophetiae V. T. exponet bis p. h. h. iv. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem primam tradet sexies p. h. h. xii.

3. Privatim docentium.

GODOFR. KINKEL Lic. *Gratis* I. Historiam artium apud Christianos bis h. vi. tradet. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem posteriorem enarrabit sexies h. xii.

IO. GEORGIUS SOMMER Lic. *Gratis* I. De origine et indole trium priorum evangeliorum canonicorum critice disseret semel h. x. *Privatim* II. Evangelia Matthaei, Marci, Lucae synoptice interpretabitur sexies h. viii. III. Psalmos quater h. ix. explicabit.

II. ORDINIS THEOLOGORVM CATHOLICORVM.

1. Professorum ordinariorum.

I. M. AVGVSTINVS SCHOLZ Dr. *Publice* I. Acta Apostolorum interpretabitur bis p. h. hor. ix. *Privatim* II. Psalmos explicabit ter p. h. hor. ix. III. Archaeologiam biblicam tradet quater p. h. hor. viii.

I. O. HENR. ACHTERFELDT Dr. scholas nullas habebit.

I. G. IOSEPHVS BRAVN Dr. scholas nullas habebit.

H. I. VOGELSANG Dr. *Publice* I. Epistolas S. Pauli ad Galatas et Ephesios bis hora x. explicabit. *Privatim* II. Evangelium secundum Ioannem quater hora xi. interpretabitur. III. Ethicae partem I. quater hora x. tradet.

FR. XAV. DIERINGER Dr. *Publice* I. Theoriam revelationis divinae bis p. h. hora xi. docebit. *Privatim* II. Theologiae dogmaticae part. I. sexies p. h. hora vii. exponet. III. Artem homileticam bis p. h. hora xii. tradet.

2. Professorum extraordinariorum.

B. I. HILGERS Dr. *Publice* I. Patrologiam docebit bis p. hebdom. h. iv. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem secundam enarrabit quater p. hebdom. h. v.

CONRADVS MARTIN Dr. P. E. Des. *Publice* I. Historiam Iudaeorum ab eorum origine ad diruta a Tito Hierosolyma enarrabit bis p. h. horis postea indicandis. *Privatim* II. Librum Iobi interpretabitur ter p. h. hora iv. III. Artem catechetica docebit bis p. h. hora xii.

3. Privatim docentis.

IOS. HENRICVS FRIEDLIEB Lic. *Gratis* I. Vitam D. N. Iesu Christi iuxta harmoniam evangeliorum enarrabit bis p. hebdom. hora viii. *Privatim* II. Librum Iesaiæ ternis p. hebdom. scholis explicabit hora xii. III. Epistolas S. Pauli ad Corinthios exponet ter p. hebdom. hora xi.

III. ORDINIS IVRECONSVLTORVM

1. Professorum ordinariorum.

FERD. WALTER Dr. *Publice* I. Disputationes de iure Germanico instituet bis h. *Privatim* II. Ius naturale quater h. vii. tradet. III. Historiam iuris Germanici quinquies

enarrabit h. viii. IV. Ius iuris Romani quinquies

FRID. BLVME Dr.

h. ix. *Privatim* II. Pandectas

III. Ius hereditarium exponet

EDWARDVS BÖCK

Privatim II. Institutiones

bit sexies p. h. h. x.

h. h. xii. exponet.

PETR. FRANC. D.

ingum tradet bis p. h.

docebit. III. Ius feudale

totius iurisprudentiae

CAROLVS SELL

Pandectas e conspectu

munem Germanicum ne

h. viii.

CLEMENS PERTH

h. ix. explicabit. *Privatim*

IOSEPHVS BAVE

ctis iuris civilis Rhenani

Privatim II. Ordinem iuris

bis terris obtinet quinis

gallorum, quod in provinciis

comparata tradet trinis p.

ALFRED. NICOLO

p. h. h. p. i. *Privatim*

feudale exponet quater

IOAN. FRID. BYDI

interpretabitur d. Sat. h.

p. h. h. ix. III. Ius civi

enarrabit h. viii. IV. Ius ecclesiasticum e libro suo quinques h. xi. docebit. V. Historiam iuris Romani quinques h. ix. explicabit.

FRID. BLVME Dr. *Publice* I. Exercitationes pragmaticas moderabitur die Saturni h. ix. *Privatim* II. Pandectas e conspectu suo docebit senis p. h. diebus hora xi. et xii. III. Ius hereditarium ex eodem conspectu quinis p. h. diebus hora ix. exponet.

EDWARDVS BÖCKING Dr. *Publice* I. Selecta iuris Romani capita tractabit h. p. i. *Privatim* II. Institutiones iuris Romani ad librum suum (*Institutionen*, Bonn. 1843) docebit sexies p. h. h. x. III. Ius criminale s. poenale adhibito Feuerbachii libro sexies p. h. h. xii. exponet.

PETR. FRANC. DEITERS Dr. *Publice* I. Iuris Germanici doctrinam de bonis conjugum tradet bis p. h. hora x. *Privatim* II. Ius privatum Germanicum sexies hora viii. docebit. III. Ius feudale quater hora x. explicabit. IV. Encyclopaediam et methodologiam totius iurisprudentiae quater hora xi. tradet.

CAROLVS SELL Dr. *Publice* I. Ius familiae Romanum tradet bis p. h. *Privatim* II. Pandectas e conspectu suo docebit sexies p. h. h. xi. et xii. III. Processum civilem communem Germanicum nec non Borussicum e conspectu suo exponet quinques sexiesve h. viii.

CLEMENS PERTHES Dr. *Publice* I. Ius potestatis publicae in regno Borussico bis h. ix. explicabit. *Privatim* II. Historiam iuris Germanici quinques h. x. docebit.

IOSEPHVS BAVERBAND Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes in selectis iuris civilis Rhenani capitibus et regulis processus civilis moderabitur binis p. h. d. *Privatim* II. Ordinem iudiciorum seu processum civilem ex iure Francogallorum quod in his terris obtinet quinis per h. d. explicabit. III. Processus criminalis ex iure Franco-gallorum, quod in provincia Rhen. obtinet, principia cum illis, quae in Germania vigent, comparata tradet trinis p. h. d. h. ix.

2. Professorum extraordinariorum.

ALFRED. NICOLOVIVS Dr. *Publice* I. Ius ecclesiasticum Borussicum docebit binis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Ius civile Borussicum tradet quaternis dd. hora iii. III. Ius feudale exponet quater hora ix.

IOAN. FRID. BYDDE Dr. P. E. Des. *Publice* I. Selecta speculi Saxonum capita interpretabitur d. Sat. h. x. et xi. *Privatim* II. Historiam iuris Romani enarrabit quinques p. h. h. ix. III. Ius civile Borussicum docebit quinques p. h. h. viii.

3. *Privatim docentium.*

HVGO HAELSCHNER Dr. *Gratis* I. Doctrinam eorum, quos socialistas et communistas vocant, historice et critice tractabit semel p. h. h. p. i. *Privatim* II. Ius publicum Germanicum quinquies p. h. h. x. docebit. III. Historiam et systema iuris gentium quater p. h. h. xii. tradet.

BERNHARDVS WINDSCHEID Dr. *Gratis* I. Vlpiani fragmenta interpretabitur bis p. h. h. x. *Privatim* II. Ius hereditarium tradet quater p. h. h. x. III. Ius Gallicum civile quinquies p. h. h. xi. docebit.

IV. ORDINIS MEDICORVM.

1. *Professorum ordinariorum.*

FRID. HARLESS Dr. *Publice* I. In Hippocratis librum de aëre, aquis et locis ore latino commentabitur respiciens simul ad praecipua hygieines praecepta bis per hebd. h. v. II. Encyclopaediam methodumque studii medico-physici bis h. x. exponet. *Privatim* III. Materiam medicam universam quotidie h. ix. tradet. IV. Morborum cutaneorum pathologiam et therapiam specialem explicabit quater h. x. V. Lectiones aut pathologicas aut therapeuticas generiores desiderantibus non deerit.

F. I. C. MAYER Dr. *Publice* I. De novissimis in physiologia inventis bis p. h. hor. ii. disseret. *Privatim* II. Physiologiam corporis humani et animalium experimentis et observationibus microscopicis illustratam quinquies hor. iii. tradet. III. Anatomiam comparatam ter hor. v. docebit. IV. Demonstrationes praeparatorum physiologicorum musci anatomici bis hor. v. instituet. V. Exercitationes microscopico-physiologicas quinquies hor. x. moderabitur.

FRID. NASSE Dr. *Publice* I. De legibus vitae organicae die Sat. h. xii. disseret. II. Therapiam generalem tradet die Lun. h. ix. *Privatim* III. Pathologiam et therapiam specialem dieb. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. xii. docebit. IV. Clinicum propaedeuticum moderabitur die Merc. h. xii. et die Iov. hor. vi. vespert. V. Clinicum therapeuticum hor. xi. quotidie moderabitur.

CHRISTOPH. HENR. ERNESTVS BISCHOFF Dr. *Gratis et privatissime* I. Medicinam forensem et medicinae et iuris studiosis dicatam et pro loci necessitate cum iusta institutione practica coniunctam quinquies sexiesve hor. iv. tradet. *Privatissime* II. Repetitorium et examinatorium pharmacologicum hor. postea statuendis instituet.

M. NAVMANN Dr. *Publice* I. Therapiam generalem tradet bis per hebd. hor. vi.

Privatim II. Pathologiam et specificis (quoad sp. hor. vii. III. Pathologiam

C. W. WVTZER strabit bis p. h. hora x. quotidie hora x.

H. F. KILIAND hebd. hora vii. explicabit hora viii. moderabitur.

IV. Operationes chirurgicae

Privatissime V. Exercitationes

M. I. WEBER Dr. hebd. hor. vi. explicabit

cebit III. Anatomiam

I. F. H. ALBERS

hebd. h. post. ind. tractat

cialem sexies p. h. h. x.

IV. Pathologiam et therapiam

B. BRACH Dr. *Publice*

Privatim II. Medicinam forensem

IVLIVS BV DGE

h. instituendum. *Privatim*

Physiologiam comparatam

C. B. HEINRICH

celso ad nostram aetatem

tis stethoscopicis, microscopis

tissime III. Exercitationes

perget ter p. h. hora x.

H. SCHAAFFHA

anthropologia habebit

ciali offert quater p. h. x.

Privatim II. Pathologiam comparatam exponet seu doctrinam de historicis, geographicis et specificis (quoad species animalium diversas) morborum differentiis, quater per hebd. hor. vii. III. Pathologiam et therapiam specialem docebit sexies hor. viii.

C. W. WYTZER Dr. *Publice* I. Fasciarum et machinarum chirurgicarum usum monstrabit bis p. h. hora ix. *Privatim* II. Clinicum chirurgico-ophthalmiatricum moderabitur quotidie hora x.

H. F. KILIAN Dr. *Publice* I. Supellectilem instrumentorum obstetriciorum bis per hebd. hora vii. explicabit. *Privatim* II. Clinicum et policlinicum obstetricium quotidie hora viii. moderabitur. III. Artem obstetriciam universam sexies p. hebd. hora xi. tradet. IV. Operationes chirurgicas gynaecologicas et paediatricas quater p. hebd. hora v. exponet. *Privatissime* V. Exercitationes practicas in phantomate quater p. hebd. hora vii. instituet.

M. I. WEBER Dr. *Publice* I. Osteologiam corporis humani et comparatam ter per hebd. hor. vi. explicabit. *Privatim* II. Anatomiam generalem bis per hebd. hor. vi. docebit. III. Anatomiam pathologicam ter per hebd. hor. iv. tradet.

2. Professoris extraordinarii.

I. F. H. ALBERS Dr. *Publice* I. Encyclopaediam et methodologiam medicinae bis p. hebd. h. post. ind. tradet. *Privatim* II. Materiam medicam tam generalem quam specialem sexies p. h. hora x. docebit. III. Anatomiam pathologicam ter hor. iv. exponet. IV. Pathologiam et therapiam morborum venereorum hor. iv. bis tractabit.

3. Privatim docentium.

B. BRACH Dr. *Gratis* I. Doctrinam de vulneribus tradet semel p. h. hora iv. *Privatim* II. Medicinam forensem cum exercitationibus practicis docebit quater p. h. hor. v.

IVLIVS BVDGE Dr. *Gratis* I. Repetitorium physiologiae offert h. p. i. semel p. h. instituendum. *Privatim* II. Physiologiam experimentalem sexies h. iv. explicabit. III. Physiologiam comparatam bis h. iii. docebit.

C. B. HEINRICH Dr. *Gratis* I. Historiam medicinae recentiore inde a Paracelso ad nostram aetatem docebit bis p. h. hora iii. *Privatim* II. Semioticam experimentis stethoscopicis, microscopicis et chemicis illustrandam ter p. h. hora v. tradet. *Privatissime* III. Exercitationes clinicas ad lectos aegrotorum in nosocomio urbano moderari perget ter p. h. hora vii.

H. SCHAAFFHAUSEN Dr. *Gratis* I. Repetitorium de physiologia generali et de anthropologia habebit bis p. h. hora iii. *Privatim* II. Repetitorium de physiologia speciali offert quater p. h. hora ix.

V. ORDINIS PHILOSOPHORVM.

1. Professorum ordinariorum.

C. D. HVELLMANN Dr. Propter valetudinem scholas non habebit.

F. TH. WELCKER Dr. *Publice* I. Monumenta artis antiquae semel h. iii. illustrabit. *Privatim* II. Mythologiam Graecam quinis p. h. scholis aut senis docebit h. xii. Praeterea III. Seminarii philologici sodales Theocrito interpretando exercebit disputationesque eorum moderabitur h. xi.

LYDOLPHVS CHRISTIANVS TREVIRANVS Dr. *Publice* I. Ordines stirpium Europaeorum naturales exponet d. Lun. ac Iov. hora x. *Privatim* II. Botanicam universalem docebit sex per hebdomadam lectionibus h. vii.; simul excursions in auditorum consortio botanicas instituet d. Saturni hor. iv. ad vii. III. In Seminario physico exercitationes sodalium botanicas d. Mart. h. iv. moderabitur.

AVGVSTVS GVILELMVS A SCHLEGEL Dr. Propter valetudinem a scholis habendis vacabit.

ERNESTVS MAVRICIVS ARNDT Dr. *Publice* Indolem et origines praecipuorum Europae populorum bis p. h. explicabit h. xii.

AVGVSTVS GOLDFYSS Dr. *Publice* I. Historiam naturalem mammalium dd. Mart. et Iov. h. iii. enarrabit. *Privatim* II. Zoologiam et zootomiam sexies p. h. hora viii. docebit. III. Exercitationes zoologicas in seminario physico d. Iov. hora iv. moderabitur.

I. F. F. DELBRVECK Dr. *Publice* aut Rhetoricam aut Aestheticam tradet quater p. h. hora x.

G. G. FREYTAG Dr. *Publice* I. Hamasae carmina Arabica bis interpretabitur h. vi. II. Locos historicos Arabum bis tractabit. III. Proverbia Salomonis quater h. vii. exponet.

IACOBVS NOEGGERATH Dr. *Publice* I. Institutiones administrandae rei metallicae bis p. h. h. xii. tradet. *Privatim* II. Mineralogiam quinquies docebit h. ix. III. Geognosiam quinquies h. x. explicabit. Praeterea IV. Exercitationes seminarii physici hora consueta moderabitur.

CH. A. BRANDIS Dr. *Privatissime* et *gratis* I. De ratione aget logicam in gymnasiis docendi et logica colloquia instituet bis p. h. *Privatim* II. Logicam tradet quater p. h. h. iii. III. Philosophiae aevi christiani historiam enarrabit quater h. iv.

C. G. C. BISCHOF Dr. *Publice* I. Zoochemiam d. Mart. hora iv. et v. docebit. *Privatim* II. Chemiam puram et applicatam experimentalem quinq. p. h. hora xi. et xii. tradet. III. Exercitationes seminarii physici moderabitur.

FR. VAN CALKE

rabit bis p. h. hora
sophiae universalem
siologiam empiricam

FRIDERICVS G

quadratorum exponet
ter p. h. hora xii.
planetarum et cometa
ercitationes commilito

F. C. DAHLMA

mordiis usque ad init
miam politicam doceb

FR. DIEZ Dr.

hebd. dd. Lunae et I
bis terve explicabit.
habebit ter.

I. G. LOEBELL

vatim II. Historiam
tradet eadem h. tern
loquiis destinatum.

I. PLVECKER I

Institutiones practicas
Calculus differentiale
physicas seminarii reg

FRIDERICVS R

stituet. *Privatim* II.
tabitur quater p. h. I
M. Ciceronis Bruto tu

C. BERGEMANN

cebit. *Privatim* II. P
experimentalem ration
Exercitationes chemica

CHRISTIANVS I

proponet ter per h. I
rabit bis p. h. h. iii.

FR. VAN CALKER Dr. *Privatissime et gratis* I. Criticam psychologiae historiam enarrabit bis p. h. hora postea indicanda. *Privatim* II. Paedagogicam aut historiam philosophiae universalem tradet quater p. h. hora v. dieb. Lun. Mart. Iov. et Ven. III. Physiologiam empiricam et theoreticam explicabit quater p. h. eisdem dieb. hora iv.

FRIDERICVS GVIL. AVG. ARGELANDER Dr. *Publice* I. Methodum minimorum quadratorum exponet bis p. h. hora xii. *Privatim* II. Astronomiam populariter tradet ter p. h. hora xii. et quarta hora commoda vespertina. III. Computationes orbitarum planetarum et cometarum explicabit quater p. h. hora iv. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes commilitonum astronomiae practicas moderabitur horis commodis.

F. C. DAHLMANN Dr. *Publice* I. Historiam Romanorum tradet a gentis inde primordiis usque ad initium principatus bis h. v. dd. Merc. et Iov. *Privatim* II. Oeconomiam politicam docebit quinquies h. vii. matut.

FR. DIEZ Dr. *Publice* I. Divinae comoediae partem primam interpretabitur bis per hebdom. dd. Lunae et Iovis hor. v. *Privatim* II. Hartmanni poemata minora (ed. Haupt.) bis terve explicabit. III. Linguae Francicae rudimenta tradet bis. IV. Scholas Italicas habebit ter.

I. G. LOEBELL Dr. *Publice* I. Historiam regni Borussici bis h. iii. narrabit. *Privatim* II. Historiam litterarum elegantiorum apud Germanos inde a medio saeculo XVIII. tradet eadem h. ternis lectionibus, quartam postea additurnis tum recitationibus tum colloquiis destinata.

I. PLVECKER Dr. *Publice* I. Exercitationes analyticas instituet bis. *Privatim* II. Institutiones practicas ad conficiendos apparatus physicos quater horis v. et vi. dabit. III. Calculum differentialem et integralem quater h. v. tradet. *Privatissime* IV. Exercitationes physicas seminarii regere perget.

FRIDERICVS RITSCHL Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes metricas instituet. *Privatim* II. Praemissa comoediae Graecae historia Aristophanis Ranas interpretabitur quater p. h. h. x. Praeterea III. Seminarii philologici socios tum interpretando M. Ciceronis Bruto tum latine de rebus philologicis disputando h. xi. exercebit.

C. BERGEMANN Dr. *Publice* I. Chemiae analyticae elementa bis p. h. h. viii. docebit. *Privatim* II. Pharmaciam experimentalem quinquies h. ix. tradet. III. Chemiam experimentalem ratione technologiae et agriculturae habita sexies h. p. i. exponet. IV. Exercitationes chemicas practicas instituet.

CHRISTIANVS LASSEN Dr. *Publice* I. Anthologiam Sanscriticam interpretandam proponet ter per h. h. viii. II. Walteri Scoti carmen *the lay of the last Minstrel* enarrabit bis p. h. h. iii. *Privatim* III. Rudimenta linguae Persicae tradet bis p. h. horis

postea ind. IV. Grammaticam linguae Sanscriticae cognatarumque comparisonem instituet quinquies p. h. hora x. *Privatissimas* V. Scholas habebit aut Indicas aut Zendicas.

IOS. ASCHBACH Dr. *Publice* I. Historiam litterarum apud occidentales populos medii aevi bis h. x. docebit. *Privatim* II. Historiam populi et imperii Germanici quater h. iii. tradet. III. Historiam saeculi decimi octavi narrabit bis h. iv.

LVDOVICVS SCHOPEN Dr. P. O. Des. *Publice* I. Taciti Germaniam explicabit hora v. *Privatim* II. Sophoclis Oedipum Coloneum interpretabitur ter hora ix.

2. Professorum extraordinariorum.

THEOD. BERND Dr. *Publice* I. Diplomata multifaria interpretatur chartarum ipsarum et membranarum aeri incisarum lectionem cum auditoribus instituet, typis autem impressarum Schoenemanni praecipue libro: Codex für die praktische Diplomantik, usus bis per hebd. II. Scientiam quam vocant heraldicam ex schedis suis tradet semel per hebd. horis postea indicandis.

H. C. BREIDENSTEIN Dr. *Publice* I. Historiam artis musicae semel h. c. tradet. II. Institutum quod dicitur Singverein moderabitur die Lunae horis vi. et vii. *Privatissime* III. Theoriam artis musicae nec non artem organo canendi h. c. docebit.

F. C. A. RIESE Dr. *Publice* I. Trigonometriam tradet d. Merc. h. v. et Sat. h. xii. *Privatim* II. Geometriam analyticam quater h. v. explicabit. III. Geodaesiam sublimiorem quater h. vi. docebit.

PETRVS KAVFMANN Dr. *Publice* I. Rerum quae spectant ad agriculturam demonstrationes exhibebit diebus postea indicandis. *Privatim* II. Financiam tradet seu de redditibus reipublicae bene administrandis aget hora xi. dd. Lun. Mart. Merc. Iov. III. Agronomiam specialem docebit hora v. iisdem diebus.

F. RITTER Dr. *Publice* I. Horatii carmina explicabit h. ix. d. Lun. et Iov. *Privatim* II. Grammaticam linguae latinae docebit h. viii. d. Lun. Mart. Iov. Ven. *Privatissime* et *gratis* III. De locis difficilioribus grammaticae latinae colloquia habebit h. viii d. Merc.

G. B. MENDELSSOHN Dr. *Publice* I. De imperio Britannico bis h. xi. aget. *Privatim* II. Civitatum Europae continentis geographiam, ethnographiam et statistice tradet ter h. viii.

CAROLVS LVDOVICVS VRLICHS Dr. P. E. Des. *Publice* I. Historiam artium generalem summatim tradet bis h. v. *Privatim* II. Antiquitates populi Romani docebit quater vel quinquies. *Privatissime* et *gratis* III. Exercitationes societatis historicae cum Sybelio collega moderabitur.

I. GILDEMEIST
usus Chrestomathia I
perget bis p. h. h. ii.

HENRICVS A SY
dieb. Merc. et Sat. h
h. x. tradet. III. Hist
et *gratis* IV. Exercitia

F. I. CLEMENS
dii christiani exponet
docebit quater h. p. i

HENR. DVENTZ
praecipua historiae poe
Satiras exponet bis h.

F. C. O. A FEIL
eius fieri potest experin
rimentalem docebit sex

FRID. HEIMSOE
Privatim II. Aeschyli
EDVARDVS HEI

semel p. h. tradet. II
p. h. *Privatim* III. EI
ticam caloris docebit q

G. KOSEGARTEN
tradet. *Privatim* II. I
economiae politicae pr

LAVR. LERSCH I
rioris praesertim poesis
docebit quater h. ix.

GYSTAVVS RADI
hora viii. tractabit. II.

MAVRICIVS SEVI
luntar plantarum historia
nien medico-pharmaceu
tiones plantarum praecip

I. GILDEMEISTER Dr. P. E. Des. *Publice* I. Elementa linguae Syriacae tradet duce usurus Chrestomathia Roedigeri Hal. 1838. edita ter p. h. h. ii. II. Scholas Arabicas habere perget bis p. h. h. ii. III. Drama aliquod Sanscritum interpretabitur bis p. h. h. p. d. HENRICVS A SYBEL Dr. P. E. Des. *Publice* I. Historiam saeculi XIX. enarrabit dieb. Merc. et Sat. h. xi. *Privatim* II. Historiam medii aevi dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. x. tradet. III. Historiam aevi recentioris iisdem diebus h. xi. exponet. *Privatissime* et *gratis* IV. Exercitationes societatis historicae una cum Vrlichsio collega moderabitur.

3. *Privatim docentium.*

F. I. CLEMENS Dr. *Gratis* I. Doctrinas ad philosophiam iuris spectantes aevi medii christiani exponet bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Anthropologiam et psychologiam docebit quater h. p. i.

HENR. DVENTZER Dr. *Gratis* I. Horatii ad Pisones epistolam interpretabitur praecipua historiae poeseos et antiquae et recentioris ratione habita bis h. vi. II. Persii Satiras exponet bis h. viii. *Privatim* III. Homeri Iliadem explicabit quater h. viii.

F. C. O. A FEILITZSCH Dr. *Publice* I. Recentissimas quaestiones physicas, quoad eius fieri potest experimentis illustratam bis h. x. explicabit. *Privatim* II. Physicam experimentalem docebit sexies h. x.

FRID. HEIMSOETH Dr. *Gratis* I. Aristophanis Aves tractabit bis p. h. hor. ix. *Privatim* II. Aeschyli Choephoros ter p. h. hora viii. interpretabitur.

EDVARDVS HEINE Dr. *Gratis* I. Theoriam resolutionis aequationum linearium semel p. h. tradet. II. Calculum integralem ad nonnullas quaestiones applicabit semel p. h. *Privatim* III. Elementa theoriae numerorum ter p. h. IV. Theoriam mathematicam caloris docebit quater p. h.

G. KOSEGARTEN Dr. *Gratis* I. Oeconomiae politicae primam partem bis p. hebdom. tradet. *Privatim* II. Encyclopaediam disciplinarum politicarum et cameralium, excepta oeconomiae politicae prima parte, quater p. h. docebit.

LAVR. LERSCH Dr. *Gratis* I. Aristotelis Poeticam interpretabitur ratione recentioris praesertim poesis habita bis h. ix. *Privatim* II. Historiam litterarum Romanarum docebit quater h. ix.

GVSTAVVS RADICKE Dr. *Privatim* I. Mechanicam analyticam quinquies p. h. hora viii. tractabit. II. Physicam experimentalem sexies p. h. docebit.

MAVRICIVS SEVBERT Dr. *Gratis* I. Praecipuarum, quae in hominum usum collantur plantarum historiam geographicam enarrabit bis p. h. hora iv. *Privatim* II. Botanice medico-pharmaceuticam docebit quater p. h. hora x. *Privatissime* III. Demonstrationes plantarum praecipue officinalium instituet ter p. h. hora postea indicanda.

P. VOLKMYTH Dr. *Privatim* I. Psychologiam empiricam tradet quater hora iv. II. Metaphysicam et religionis philosophiam quater hora xii. docebit. III. Antiquae philosophiae historiam inde a Thalete usque ad Christum natum enarrabit ter hor. v.

R. NADAVD Lect. I. Boilavii poema quod Lutrin inscribitur semel p. h. explicabit. II. Grammaticam Francogallicam cum colloquiis coniunctam ter p. h. tradet. III. Disputationes et colloquia cum scribendi exercitationibus iuncta sermone Francogallico ter p. h. instituet.

G. HOHE *Gratis* I. Artem delineandi semel p. h. ab hora iii. ad vii. docebit. II. Excursiones topiarias instituet. *Privatim* III. De perspectiva lineari et de coloribus doctrinam ter tradet. *Privatissime* IV. Exercitationes pingendi horis commodis instituet.

ARTES GYMNASTICAE.

Equitandi artem docebit DONNDORF.

Batuendi modos tradet SEGERS.

Saltandi institutiones offert RADERMACHER.

DOCTRINAE APPARATUS ET INSTITUTA.

Bibliotheca academica senis per singulas hebdomadas diebus, d. Merc. et Sat. intra horas ii. et iii., reliquis diebus hora xi. patebit, legitimeque petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur. Apparatus et instituta praeterea variis disciplinis parata haec sunt: Supellex instrumentorum physices, Laboratorium chemicum, Hortus botanicus, Museum zoologicum, Thesaurus mineralogicus, Apparatus technologicus, Clinicum et policlinicum medicum, Clinicum et policlinicum chirurgicum et ophthalmiatricum, Apparatus instrumentorum chirurgicorum et ligaminum, Xenodochium obstetricium, Theatrum anatomicum, Apparatus pharmacologicus, Laboratorium pharmaceuticum, Gypsotheca illustrandae historiae artis antiquae, Museum antiquitatum academicum, Agellus oeconomiae rurali exercendae, Apparatus diplomaticus et heraldicus, Apparatus musicus, Specula astronomica.

Praeterea institutum est, ut per feriarum tempus duo medicinae studiosi a direttore clinici medici deligendi in nosocomio insanorum, quod Sigburgi est, cursus practici ad morbos mentis cognoscendos et curandos duce direttore illius nosocomii copiam sibi factam inveniant atque ad eam rem singulari subsidio ex aerario academico soluto per illud tempus fruuntur.

In Seminario Regio-
pp. OO. et HASSE P.
gelicorum exercitationes
corum in Convictorio
De Seminario Regio-
et RITSCHL Director
sorum Ordin. Philos.
PLVECKER.

In Seminario Regio theologico evangelicorum exercitationes sodalium BLEEK, KLING PP. OO. et HASSE P. E. regere pergent. Seminarii Regii homiletici et catechetici evangelicorum exercitationes moderabuntur NITZSCH et SACK PP. OO. Theologorum catholicorum in Convictorio degentium exercitationes moderabitur MARTIN P. E.

De Seminario Regio philologico sub nominibus Professorum Ordin. Philos. WELCKER et RITSCHL Directorum relatum est, de Seminario Regio physico sub nominibus Professorum Ordin. Philos. TREVIRANVS, GOLDFVSS, NOEGGERATH, BISCHOF et PIVECKER.

et quater hora IV.
I. Antiquae philo-
er hor. v.

p. h. explicabit.
adet. III. Dispu-
cogallico ter p. h.

vii. docebit. II.
de coloribus de-
modis instituet.

merc. et Sat. intra
as copiae prompte
iplinis parata haec
us botanicus, Mu-
nicum et polidini.

Apparatus instru-
atrum anatomicum,
ustrandae historiae
rurali exercendae,
nomica.

tudiosi a directore
cursus practici ad
nii copiam sibi fi-
co soluto per illud

THEOLOGICAE.		IVRIDICAE.	MEDICAE.
EVANGELICAE.	CATHOLICAE.		
Evangelium Ioannis quater Kling P. O.	Theologiae dogmaticae part. I. sexies Dieringer P. O.	Ius naturale quater Wal- ter P. O.	H. VII. Therapiam generalen bi P. O. — Pathologiam compa ritum de historicis, geogra phicis morborum differentiis — Exercitationes practicas in ph ter Kilian P. O. — Supelle riorum obstetriciorum bis i exercitationes clinicas in nosoc Reisrich Dr.
Historiae ecclesiasticae par- tem posteriorem sexies Kling P. O. — Evangelia Matthaei, Marci, Lucae synoptice sexies Sommer Lic.	Archaeologiam biblicam quater Scholz P. O. — Vitam D. N. Iesu Christi bis Friedlieb Lic.	Historiam iuris Germanici quinquies Walter P. O. — Ius privatum Germanicum se- xies Deiters P. O. — Pro- cessum civilem quinquies se- xiesve Sell P. O. — Ordinem iudiciorum seu processum ci- vilem ex iure Francogallorum quod in provincia Rhenana ob- tinet, quinquies Bauerband P. O. — Ius civile Borussiae quinquies Budde P. E.	H. VIII. Pathologiam et therapiam s Nau mann P. O. — Cl Klinikum obstetricium quotidie
Epistolam ad Hebraeos cum epistola Iacobi et priore Petri quinquies Bleek P. O. — Epi- stolam Iudae et posteriorem Pe- tri semel idem. — Psalmos quater Sommer Lic.	Psalmos ter Scholz P. O. — Acta apostolorum bis idem.	Historiam iuris Romani quin- quies Walter P. O. — Ius hereditarium quinquies Blume P. O. — Exercitationes prag- maticas idem. — Ius potesta- tis publicae in regno Borussiae bis Perthes P. O. — Pro- cessus criminalis ex iure Fran- cogallorum, quod in his ter- ris obtinet, principia comparata cum illis, quae in Germania vi- gent ter Bauerband P. O. — Ius feudale quater Nicolov- vius P. E. — Historiam iuris Romani quinquies Budde P. E.	H. IX. Materiam medicam unive Harless P. O. — Therapi semel Nasse P. O. — Doctri et machinis chirurgicis bis W — Repetitorium de physiologi ter Schaffhausen Dr.
Librum Iobi quinquies Bleek P. O. — De origine et indole trium priorum evangeliorum ca- nonicorum semel Sommer Lic.	Ethicae christianae part. I. quater Vogelsang P. O. — Epistolas S. Pauli ad Galatos et Ephesios bis idem.	Institutiones sexies Böcking P. O. — Ius feudale quater Deiters P. O. — De bonis coniugum bis idem. — Histo-	H. X. Morborum cutaneorum p therapiam specialem quater H Encyclopaediam et methodu physici bis idem. — Clin

AE.

MEDICAE.

PHILOSOPHICAE.

H. VII.

Hamasae carmina bis Freytag P. O. — Locos historicos Arabum bis idem. — Grammaticam Francogallicam cum colloquiis coniunctam ter Nadaud Lect.

H. VIII.

Therapiam generalem bis Naumann P. O. — Pathologiam comparatam seu doctrinam de historicis, geographicis et specificis morborum differentiis quater idem. — Exercitationes practicas in phantomate quater Kilian P. O. — Supellectilem instrumentorum obstetriciorum bis idem. — Exercitationes clinicas in nosocomio urbano Heinrich Dr.

Botanicam universalem sexies Treviranus P. O. — Proverbia Salomonis quater Freytag P. O. — Oeconomiam politicam quinquies Dahlmann P. O.

H. VIII.

Pathologiam et therapiam specialem quotidie Naumann P. O. — Clinicum et polyclinicum obstetricium quotidie Kilian P. O.

Zoologiam et zootomiam sexies Goldfuss P. O. — Chemiae analyticae elementa bis Bergemann P. O. — Scholas sanscriticas ter Lassen P. O. — Grammaticam linguae Latinae quater Ritter P. E. — Colloquia de locis difficilius grammaticae Latinae semel idem. — Civitatum Europae continentis geographiam ethnographiam et statistice ter Mendelsohn P. E. — Homeriliadem quater Düntzer Dr. — Persii Satiras bis idem. — Aeschyli Choephoros quater Heimsoeth Dr. — Mechanicam analyticam quinquies Radicke Dr.

H. IX.

Materiam medicam universam quotidie Harless P. O. — Therapiam generalem semel Nasse P. O. — Doctrinam de fasciis et machinis chirurgicis bis Wutzer P. O. — Repetitorium de physiologia speciali quater Schaffhausen Dr.

Mineralogiam quinquies Noeggerath P. O. — Pharmaciam quinquies Bergemann P. O. — Sophoclis Oed. Colon. ter Schopen P. O. — Horatii carmina bis Ritter P. E. — Aristophanis Aves bis Heimsoeth Dr. — Historiam litterarum Romanarum quater Lersch Dr. — Aristotelis Poeticam bis idem.

H. X.

Morborum cutaneorum pathologiam et therapiam specialem quater Harless P. O. — Encyclopaediam et methodum studii medico-physici bis idem. — Clinicum chirurgicum quater idem.

Ordines plantarum naturales bis Treviranus P. O. — Rhetoricam aut Aestheticam quater Delbrück P. O. — Geognosiam quinquies Noeggerath P. O. — Aristophanis Ranas quater Ritschl P. O. — Grammaticam linguae Sanscriticae quater idem.

AE.

MEDICAE.

ici quinquies
— Selecta spe-
a semel Bud-
publicum Ger-
es Haelsch-
hereditarium
neid Dr. —
bis idem.

um quinquies
Pandectas se-
— Encyclo-
plogiam qua-
— Pandectas
— Selecta
capita semel
Ius Gallicum
dscheid Dr.

ies Blume P.
ale s. poenale
P. O. — Pan-
P. O. — Ius
laelschner

ssicum quater
E.

ophthalmiatricum quotidie Wutzer P.
— Materiam medicam tam generalem quam
specialem sexies Albers P. E.

Excitationes microscopico-physiologi-
ca quotidie Mayer P. O. — Clinicum me-
dicum quotidie Nasse P. O. — Artem ob-
stetriciam universam sexies Kilian P. O.

Pathologiam et therapiam specialem qua-
ter Nasse P. O. — De legibus vitae orga-
nicae semel idem. — Clinicum propaedeu-
ticum semel idem.

De novissimis in physiologia inventis bis
Mayer P. O.

Physiologiam corporis humani et ani-
malium experimentis et observationibus mi-
croscopicis illustratam quinquies Mayer P.
— Physiologiam comparatam bis Budge
— Historiam medicinae recentiore inde
Pancosio ad nostram aetatem bis Heinrich
— Repetitorium de physiologia generali et
anthropologia bis Schaaffhausen Dr.

Medicinam forensem quinquies sexiesve
Bischoff P. O. — Anatomiam pathologi-
cam ter Weber P. O. — Anatomiam pa-
thologicam Albers P. E. — Pathologiam
therapiam morborum venereorum idem. —
Anatomiam de vulneribus semel Brach Dr.

PHILOSOPHICAE.

seriticae cognatarumque comparisonem quinquies Lassen
P. O. — Historiam litterarum apud occidentales populos medii
aevi bis Aschbach P. O. — Historiam medii aevi quater
a Sybel Dr. — Recentissimas quaestiones physicas quoad
fieri potest experimentis illustratas bis a Feilitzsch Dr. —
Physicam experimentalem sexies idem. — Botanice medico-
pharmaceuticam quater Seubert Dr.

Theocritum in seminario philologico Welcker P. O. —
Disputandi exercitationes seminarii philolog. Welcker et
Ritschl PP. OO. — Chemiam experimentalem quinquies Bi-
schhof P. O. — Ciceronis Brutum in seminario philologico
Ritschl P. O. — Financiam quater Kaufmann P. E. —
De imperio Britannico bis Mendelssohn P. E. — Historiam
aevi recentioris quater a Sybel P. E. — Historiam saeculi
XIX. bis idem.

Mythologiam Graecam quinquies vel sexies Welcker
P. O. — De indole et originibus principum Europae po-
pulorum bis Arndt P. O. — Institutiones administrandae
rei metallicae bis Noeggerath P. O. — Chemiam expe-
rimentalem quinquies Bischoff P. O. — Astronomiam po-
pularum Argelander P. O. — Methodum minimorum
quadratorum bis idem. — Diplomaticam practice bis Bernd
P. E. — Heraldicam semel idem. — Trigonometriam semel
a Riese P. E. — Metaphysicam et religionis philosophiam
quater Volk muth Dr.

Scholas Syriacas ter Gildemeister P. E. — Scholas
Arabicas bis idem.

Monumenta artis antiquae Welcker P. O. — Histo-
riam naturalem mammalium Goldfuss P. O. — Logicam
quater Brandis P. O. — Walteri Scoti carmen the Lay
of the last minstrel, bis Lassen P. O. — Historiam po-
puli et imperii Germanici quater Aschbach P. O. — Phy-
sicen experimentalem sexies Radicke Dr.

Excursiones botanicas Treviranus P. O. — Semina-
rium physicum Goldfuss, Noeggerath, Bischoff,
Plücker PP. OO. — Philosophiae aevi Christiani historiam
quater Brandis P. O. — Psychologiam empiricam et theo-
reticam quater Calker P. O. — De orbitis planetarum et
cometarum quater Argelander P. O. — Historiam lit-

THEOLOGICAE.		IVRIDICAE.	MEDICAE.
EVANGELICAE.	CATHOLICAE.		
Historiam propagati ab evangelicis inter gentes Christianismi bis Nitzsch P. O. — Crisin theologicam iuris Protestantium ecclesiastici bis idem. Historiam artium apud Christianos bis Kinkel Lic.	Historiae ecclesiasticae partem II. quater Hilgers P. E. Historiam Iudaeorum ab eorum origine ad diruta a Tito Hierosolyma bis Martin P. E.	Disputationes de iure Germanico bis Walter P. O. — Selecta iuris Rom. capita bis Böcking P. O. — Ius familiae Romanum bis Sell P. O. — Exercitationes in selectis iuris civilis Rhenani capitibus et processus civilis regulis bis Bauerband P. O. — Ius ecclesiasticum Borussiae bis Nicolovius P. E. — Doctrinam eorum quos socialistas et communistas vocant semel Haelschner Dr.	IV. Physiologiam experimentalem Dr. V. Hippocratis librum de acribus omniaque potiora hygieinis Harless P. O. — Anatomia Mayer P. O. — Demonstrationum physiologicarum idem. — Operationes gynaeciatricas quater Kilian P. O. — Ius forense cum exercitiis quater Brach Dr. — Smerenti stethoscopis, microscopia illustrata ter Hein. VI. Clinicam therapeuticam P. O. — Anatomiam generalem P. O. — Osteologiam corporis comparatam ter idem. VII. Postea indicandis. Repetitorium et examina medicologica Bischoff P. O. — Praedictum et methodologiam Albers P. E. — Repetitorium semel Budge Dr.

IV. — Physiologiam experimentalem sexies Budge Dr.

V. Hippocratis librum de aëre, aquis et locis unaque potiora hygieines praecepta bis Harless P. O. — Anatomiam comparatam ter Mayer P. O. — Demonstrationes praeparatorum physiologicorum Musei anatomici idem. — Operationes gynaecologicas et paediatricas quater Kilian P. O. — Medicinam forensam cum exercitationibus practici quater Brach Dr. — Semioticam experientis stethoscopica, microscopica et chemica illustratam ter Heinrich Dr.

VI. Clinicam therapeuticam semel Nasse P. O. — Anatomiam generalem bis Weber P. O. — Osteologiam corporis humani atque comparatam ter idem.

postea indicandis.

Repetitorium et examinatorium pharmacologicum Bischoff P. O. — Encyclopaediam et methodologiam medicinae bis Albers P. E. — Repetitorium physiologiae semel Budge Dr.

de iure Gerter P. O. — m. capita bis — Ius famili- bis Sell P. ones in selectis mani capitibus lis regulis bis P. O. — Ius ec- clesiasticum bis Ni- — Doctrinam plistas et com- mel Haetsch-

terarum elegantiorum apud Germanos ter quaterve Loebell P. O. — Historiam regni Borussiae bis idem. — Historiam saeculi decimi octavi bis Aschbach P. O. — Antiquitates populi Romani quater vel quinque Vrlichs P. E. — Praecipuarum quae in hominum usum coluntur plantarum historiam geographicam bis Seubert Dr. — Psychologiam empiricam quater Volkmuth Dr.

Zoochemiam semel Bischoff P. O. — Paedagogicam aut historiam philosophiae universalem quater Calker P. O. — Historiam Romanorum bis Dahlmann P. O. — Calculum differentialem quater Plücker P. O. — Institutiones practicas ad conficiendos apparatus physicos bis idem. — Taciti Germaniam Schopen P. O. — Trigonometriam semel a Riese P. E. — Geometriam analyticam quater idem. — Agronomiam specialem quater Kaufmann P. E. — Historiam artium generalem bis Vrlichs P. E. — Antiquae philosophiae historiam inde a Thalete usque ad Christum natum ter Volkmuth Dr.

Zoochemiam semel Bischoff P. O. — Institutiones practicas bis Plücker P. O. — Exercitationes canendi semel Breidenstein P. E. — Geodasiam sublimiorem quater a Riese P. E. — Horatii epistolam ad Pisones bis Dünzler Dr. — Boilavii poema Lutrin inscriptum semel Naudauct Lect. — Disputationes et colloquia cum scribendi exercitationibus iuncta sermone Francogallico ter idem.

De ratione logicam in gymnasiis docendi Brandis P. O. — Criticam psychologiae historiam bis Calker P. O. — Linguam italicam, Hispanicam veteremque Germanicam Diez P. O. — Exercitationes analyticas bis Plücker P. O. — Exercitationes metricas Ritschl P. O. — Chemiam experimentalem ratione technologiae et agriculturae habita Bergemann P. O. — Exercitationes chemicas practicas idem. — Elementa linguae Persicae bis Lassen P. O. — Theoriam artis musicae semel Breidenstein P. E. — Historiam artis musicae idem. — Rerum quae spectant ad agriculturam demonstrationes Kaufmann P. E. — Exercitationes societatis historicae Vrlichs et a Sybel PP. EE. — Drama aliquod Sanscritum bis Gildemeister P. E. — Anthropologiam et psychologiam quater Clemens Dr. — Doctrinas ad philosophiam iuris spectantes aevi medii christiani bis idem. — Theoriam resolutionis aequationum linearium semel Heine Dr. — Calculum integralem ad complures quaestiones applicatum semel idem. — Theoriam mathematicam coloris quater idem. — Elementa theoriae numerorum ter idem. — Encyclopaediam disciplinarum politicarum et cameralium quater Kosegarten Dr. — Oeconomia politicae primam partem bis idem. — Demonstrationes plantarum praecipue officinalium ter Seubert Dr. — Artem delineandi et pingendi Hohe. — De perspectiva lineari et de coloribus idem.

